

Poznaj Gminę Daleszyce

MIASTO I GMINA
DALESZYCE

Wita

**Urząd Miasta i Gminy
w Daleszycach**

Plac Staszica 9,
26-021 Daleszyce

<http://daleszyce.pl>

Przekonujemy do korzyści płynących z wizyt w naszych lasach i do zwiedzania okolicy na rozmaite sposoby: pieszo, rowerem, ścieżką dydaktyczną czy tropem historycznym. Tym samym stworzyliśmy zarówno dla mieszkańców, jak i dla gości przybywających do naszej gminy mini-przewodnik po najciekawszych atrakcjach turystycznych. Jeśli nie uda nam się na skutek zagrożeń skorzystać z niego w najbliższym czasie, liczymy, że będzie dla Państwa motywacją na przyszłość. Zachęcamy, by korzystać z niego przez cały rozpoczynający się niebawem sezon turystyczny.

Gmina Daleszyce to malownicza przestrzeń położona w sercu regionu świętokrzyskiego. Kilkanaście miejscowości otoczonych lasami chroni tutaj swoje naturalne walory i pozwala na całkowite oderwanie się od zgiełku dużego miasta. Jednocześnie bliskie sąsiedztwo ze stolicą województwa, Kielcami, ułatwia komunikację i sprawia, że na wyciągnięcie ręki jest wiele dodatkowych atrakcji.

Gdzie wybrać się na rodzinny spacer, co zobaczyć w wiosenny weekend, czym pochwalić się i co polecić osobom goszczącym w gminie Daleszyce? Oto kilka propozycji.

Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy

W lasach i na łąkach ziemi daleszyckiej znajdziemy bogactwo roślin i zwierząt, a najcenniejsze z nich chronione są w granicach Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego. Występuje tu kilkadziesiąt rzadkich gatunków roślin i różnorodność fauny. Pozostałością pradawnej puszczy świętokrzyskiej są dwustuletnie buki, dęby i jodły. Niektóre z drzew mają status pomników przyrody, podobnie jak występujące w obrębie Parku odsłonięte skały z ery paleozoicznej czy dewońskiej, np. gołoborza w Niwach i skały wulkaniczne w Sierakowie. W głębszych partiach lasów schronienie znajdują sarny i jelenie, dziki, a nawet łosie i wilki. Do lokalnych żeremi powróciły bobry, ornitolodzy wypatrują tu ostatnich cietrzewi i chronionych żięb.

W czasach gdy coraz trudniej znaleźć przyrodę nietkniętą ludzką ręką, w granicach Parku Cisowsko-Orłowińskiego znajdziemy takie wyjątkowe miejsca. To przede wszystkim Białe Ługi – największy w regionie świętokrzyskim rezerwat torfowiskowy. Jego nazwa pochodzi od białych

kwiatów rosnącej tu wełnianki (ługi to natomiast w języku gwarowym bagniste łąki, tereny podmokłe). W rezerwacie można zobaczyć chronioną owadożerną rosiczkę, żurawinę błotną i storczyki. Swoje siedlisko ma tu objęty ścisłą ochroną bocian czarny. Z tego uroczyska bierze początek jedna z najczystszych rzek w regionie – Czarna Staszowska oraz potok Trupień. Roślinność torfowiskowa chroniona jest również w niewielkim rezerwacie przyrody Słopiec

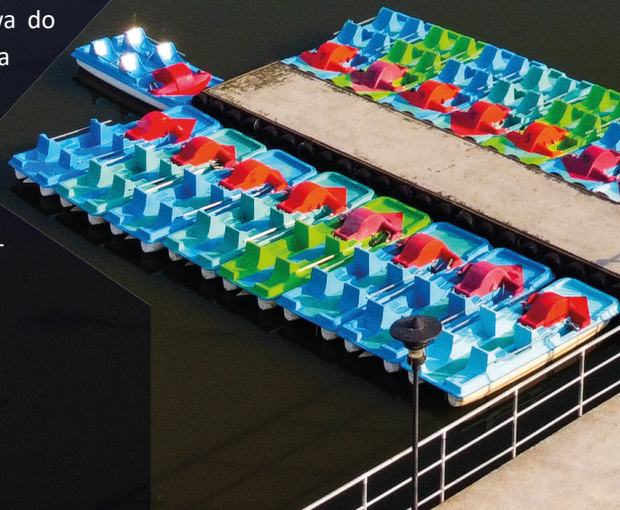
We wschodniej części Pasma Cisowskiego znajduje się rezerwat Cisów im. prof. Z. Czubińskiego, utworzony w celu ochrony starodrzewia, dodatkowym atutem rezerwatu jest malownicze ukształtowanie terenu poprzecinanego wąwozami. Najstarszym w okolicy jest rezerwat Zamczysko położony w centralnej części Pasma Orłowińskiego, który również chroni fragment lasu pierwotnego i cenny zabytek archeologiczny – wał kamienny sprzed dwóch tysięcy lat, który mógł być ułożony przez Celtów w celach kultowych.

Nad wodę!

Zalew Borków to największy akwen w gminie Daleszyce i jedna z największych lokalnych atrakcji turystycznych. Każdego lata plaża nad zalewem gromadzi spragnionych odpoczynku urlopowiczów. Atutem kąpieliska jest moło i malownicze otoczenie: zalew jest otoczony lasem i deptakiem spacerowym.

Poza zalewem w Borkowie wytchnienia nad wodą możemy poszukać także nad akwenem Wojciechów (Szczecno – Komórki) oraz nad licznymi stawami i malowniczo meandrującymi rzekami. Miasto Daleszyce położone jest w dolinie Belnianki (dopływ Czarnej Nidy). Zarówno przez turystów, jak i kajakarzy podziwiana jest rzeka Lubrzanka. W okolicach Sukowa do Lubrzanki wpada rzeka Warkocz, która uchodzi z południowego stoku Łysiicy, a jej dolina została decyzją Komisji Europejskiej objęta na terenie gminy ochroną programu Natura 2000, ponieważ znajdują się tu rzadkie gatunki ptaków i ryb.

Pieszo i na przełaj

Przez miasto Daleszyce przebiega niebieski szlak turystyczny z Chęcina do Łagowa. Cały szlak ma długość 69 km, na terenie gminy Daleszyce 24,5 km. Zaczyna się tutaj na wysokości przystanku MPK w Mójczy, biegnie przez góry Zalasną (321 m n.p.m.) i Otrocz (372 m n.p.m.), miejscowość Niestachów, górę Sikorzą (361 m n.p.m.), Brzechów, miasto Daleszyce, Niwy, górę Września (373 m n.p.m.), Górę Stołową (414 m n.p.m.), rezerwat Cisów, górę Włochy (427 m n.p.m.) i miejscowość Widelki (tutaj z kolei zaczyna się żółty szlak turystyczny prowadzący do Szydłowa). Aktywną rekreację i smak adrenaliny proponują też organizatorzy cyklicznych biegów przełajowych organizowanych wiosną na terenie daleszyckich lasów.

Edukacja ekologiczna

Na terenie Cisowsko-Orłowskińskiego Parku Krajobrazowego wyznaczono przyrodniczą ścieżkę dydaktyczną Cisów – Góra Września – Daleszyce o długości 10,5 km. Jej przejście trwa ok. 5 godzin. Co zobaczymy i czego dowiemy się na tej trasie? Przystanki ścieżki dydaktycznej to: rezerwat przyrody Cisów; pomnik poświęcony pamięci powstańców styczniowych i partyzantów II wojny światowej;

„rumowisko skalne” – pomnik przyrody nieożywionej (część zbocza góry Września); naturalne odnowienie jodłowe (stanowisko roślin chronionych i rzadkich); zadrzewienie śródpolne (rodzaje i ich rola); czynniki degradujące środowisko (dzikie wysypisko śmieci); zabytkowy małomiasteczkowy układ urbanistyczny z XVI-XIX w.; kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła w Daleszycach.

Szlaki rowerowe

Najpopularniejszą atrakcją dla cyklistów jest dziś Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, który na terenie gminy Daleszyce biegnie przez miejscowości: Suków, Marzysz, Kaczyn, Słopiec, Borków i Trzemosna. Szlak wiedzie w sumie przez pięć województw wschodniej Polski (warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie i świętokrzyskie), ma długość niemal 2 tys. km, na terenie województwa świętokrzyskiego – 203 km. Ścieżka rowerowa została też udostępniona cyklistom wzdłuż nowo wybudowanej obwodnicy Sukowa i Daleszyc.

Przez gminę przebiegają też inne szlaki rowerowe:

Kielce – Suków (czarny szlak, 10 km); Suków – Pasieka (niebieski szlak, 40 km); pętla wokół Daleszyc (czerwony szlak, 24 km); Borków – Wojciechów – Słopiec – Borków (szlak łatwy, ok. 24 km).

Kielce – Suków (czarny szlak), który prowadzi przez Kielce Skocznię – Dyminy – Borki – Babie – Modrzewie – Suków; szlak jest określony jako

łatwy, ma nieco ponad 10 km długości, można go pokonać w jedną godzinę.

Suków – Pasieka (niebieski szlak): dość trudny 40-kilometrowy szlak prowadzi przez Suków – Krajszczyznę – Niestachów – Papiernię – Kaczym Zdrój – Kaczyn – Borków – Trzemosną – Ujny – Holendry – Leonów – Smyków – Łukową – Nastawy – Ciszów – Pasiekę; czas jego pokonania trwa ok. 5 godzin.

Pętla wokół Daleszyc (czerwony szlak): Daleszyce – Podkranów – Słopiec Rządowy – Niestachów – Brzechów (Nowiny – Pipały – Przygan) – Daleszyce; rodzaj szlaku łatwy, czas ok. 1,5-3 godzin, długość szlaku 24 km.

Zalew Belnianki – Zalew Pierzchnianka: Borków – Kaczym Zdrój – Szkoda – Marzysz Pierwszy – Marzysz Młyn – Marzysz Drugi – Komórki – Wojciechów – Szczecno – Trzemosna – Słopiec Szlachecki – Słopiec – Słopiec Rządowy – Borków; rodzaj szlaku łatwy, czas ok. 4 godziny, długość szlaku 24 km.

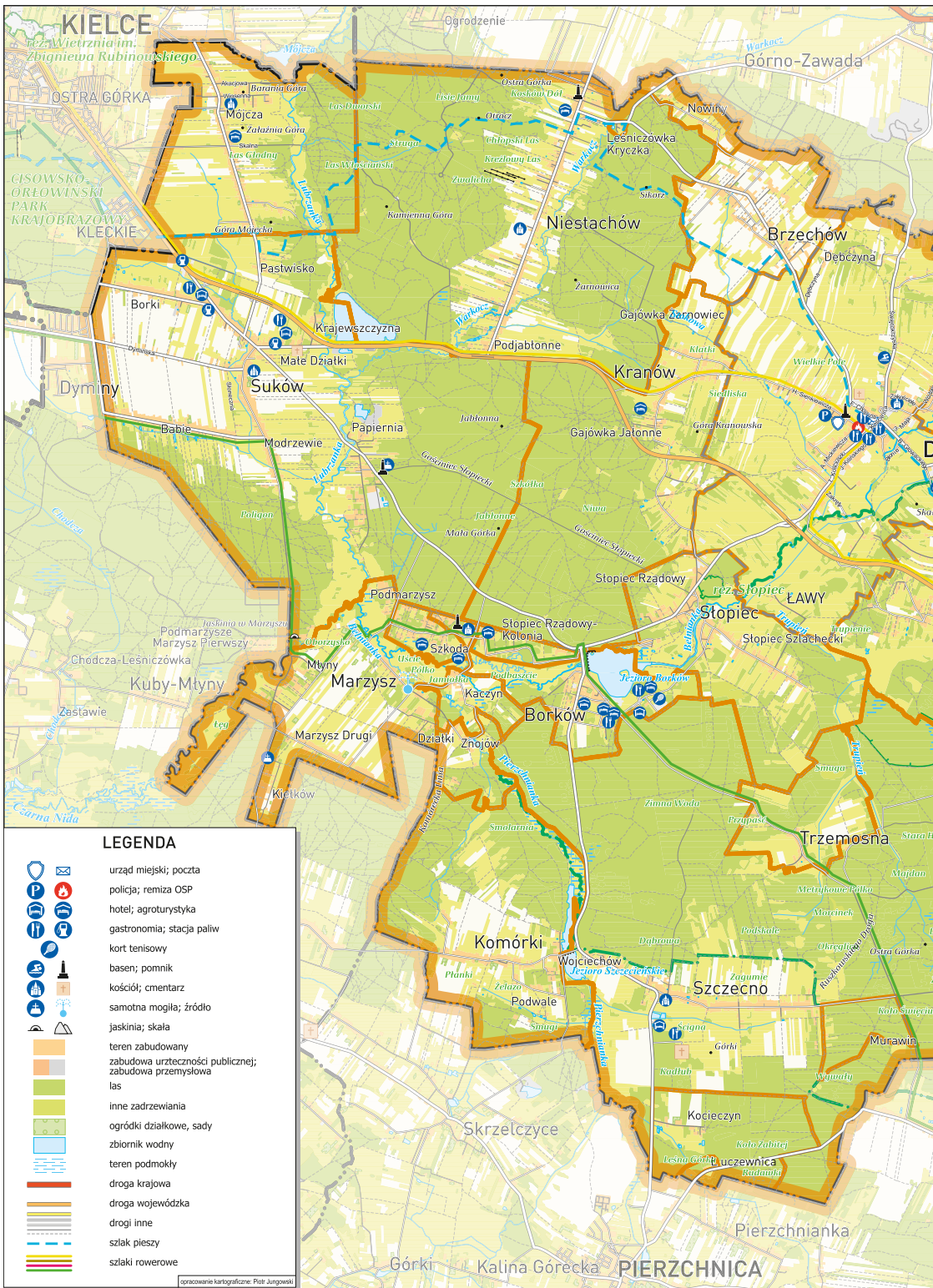
Jeździectwo i narciarstwo

Stok narciarski w Niestachowie.

Ukształtowanie terenu gminy Daleszyce, w której łagodne wzniesienia sąsiadują z dolinami, sprzyja turystyce konnej. Jazdę można doskonalić pod okiem instruktorów w ośrodkach hippiki, zaawansowani w jeździectwie mogą z końskiego grzbietu na własną rękę zwiedzać okolicę. Dla tych, którzy od jazdy wierzchem preferują inne przejażdżki, proponujemy bryczki i sanie, dostępne w niektórych ośrodkach wypoczynkowych i gospodarstwach agroturystycznych.

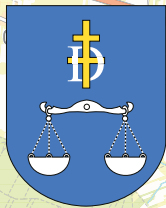
Ziemia Daleszycka ma swój niewątpliwy urok także zimą. Wtedy dla początkujących i zaawansowanych miłośników białego szaleństwa otwiera się Ośrodek Narciarski w Niestachowie. Stok rozciąga się na zboczu góry Otrocz (372 m n.p.m.), znajdują się tu łagodne trasy o długości od 80 do 450 m i powierzchni 4 ha. Na szczyt dostaniemy się wyciągami orczykowymi, jest też przedszkole narciarskie dla początkujących. W pobliżu zlokalizowana jest wypożyczalnia sprzętu, ośrodek obsługuje szkoła narciarska z instruktorami narciarstwa i snowboardingu.

LEGENDA

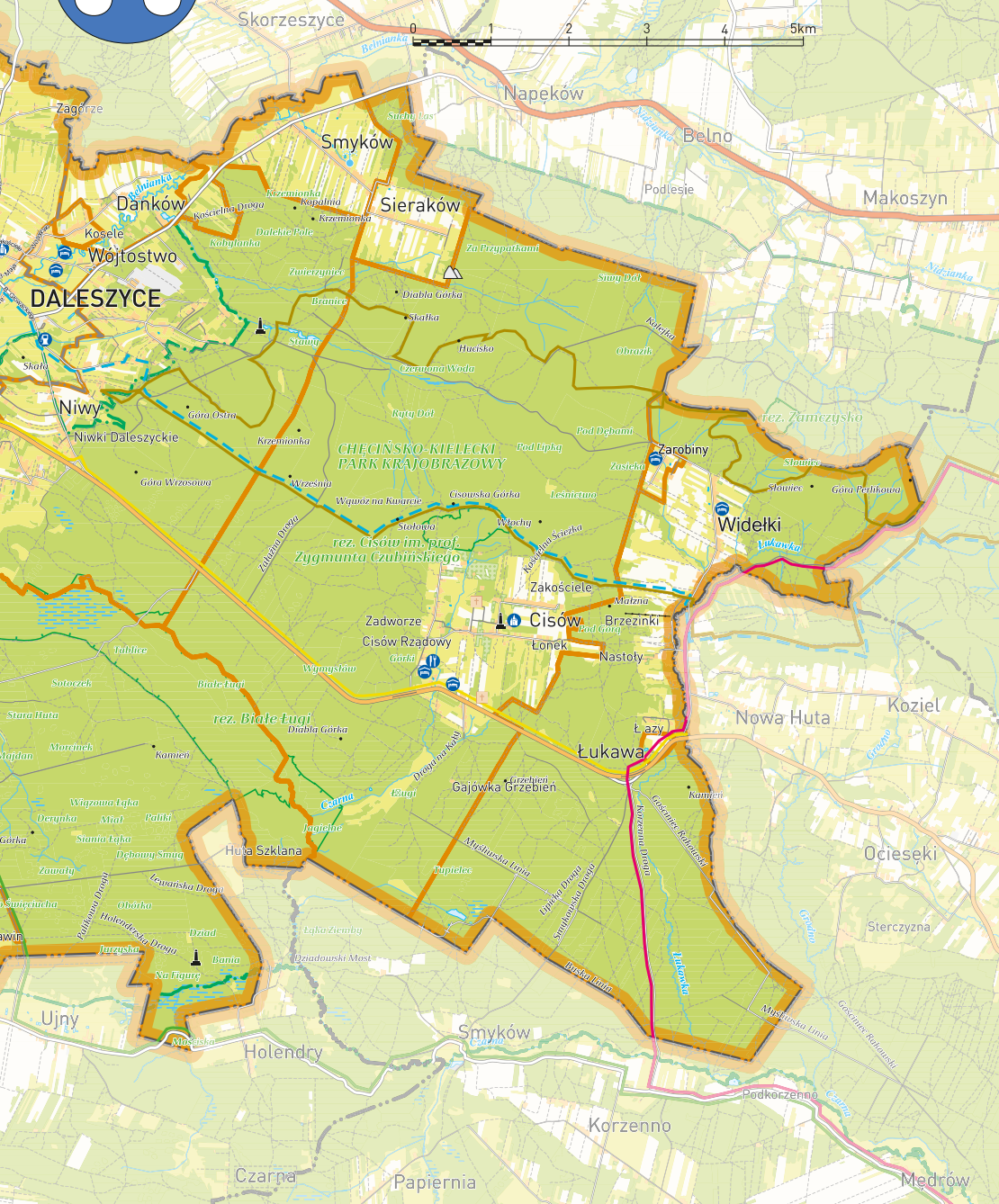
- urząd miejski; poczta
- policja; remiza OSP
- hotel; agroturystyka
- gastronomia; stacja paliw
- kort tenisowy
- basen; pomnik
- kościół; cmentarz
- samotna mogiła; źródło
- jaskinia; skała
- teren zabudowany
- zabudowa urzędniczej publicznej;
- zabudowa przemysłowa
- las
- inne zadrzewiania
- ogródki działkowe, sady
- zbiornik wodny
- teren podmokły
- droga krajowa
- droga wojewódzka
- drogi inne
- szlak pieszy
- szlaki rowerowe

opracowanie kartograficzne: Piotr Jungwirth

GMINA DALESZYCE

skala 1:60 000

Historia i zabytki

Kościół w Daleszycach

D bogactwie historycznym i kulturalnym gminy świadczą jej zabytki oraz długa i burzliwa przeszłość. Pierwsze wzmianki o Daleszycach pochodzą już z 1221 r. z kronik Jana Długosza. Położone na starym trakcie komunikacyjnym były osadą książęcą, a za sprawą nadań królewskich stały się wsią biskupów krakowskich. W 1569 r. Daleszyce otrzymały prawa miejskie, które jednak zostały im zabrane w 1869 r. za pomoc powstańcom styczniowym, a przywrócone w 2007 r.

Dramatyczne dzieje osady przypadły na lata wojny ze Szwedami oraz na rok 1880, kiedy pożar strawił niemal wszystkie domostwa. Po raz drugi Daleszyce spłonęły w 1944 r. – z rąk

hitlerowców w odwecie za działania partyzanckie. Burzliwa historia zostawiła w Daleszycach swoje ślady. W stolicy gminy warto obejrzeć zespół kościoła parafialnego pw. św. Michała, cmentarz z kaplicą, kapliczkę przydrożną pw. św. Jana Nepomucena (przy drodze na Górno), a także cały układ urbanistyczny Daleszyc z XVI-XIX w.

W gminie stoją jeszcze liczne drewniane budynki, które świadczą o bliższej lub dalszej historii poszczególnych miejscowości. Są też inne perełki architektury, a nawet legenda... W Słopcu Rządowym warto zobaczyć dwór i pozostałości młyna wodnego. W Szczecnie – ruiny zespołu dworskiego. W Cisowie – kościół

parafialny św. Wojciecha, w którym stoi figura św. Michała Archanioła przydeптującego diabła. Z figurą wiąże się legenda, która głosi, że diabeł w cisowskim kościele pojawił się, ponieważ chciał przeszkodzić w budowie kościółka w 1758 r. Budowa trwała prawie pół wieku, ponieważ diabeł nocami obracał wszystko, co powstało, w gruz, ale w końcu mieszkańcy zaczęli się na łycho, schwytali je i zamurowali w świątyni. Do dziś diabła można w kościele oglądać pod stopą zwycięskiego archanioła.

Cisów ma też swoją bogatą historię: kościół i okoliczne lasy były schronieniem partyzantów i powstańców. Na tę pamiątkę w kościele znajduje się obraz Matki Bożej AK-owskiej Cisowskiej oraz tablice poświęcone partyzantom AK z oddziału „Wybranieckich”, których mieszkańcy Cisowa wspierali chlebem i schronieniem. W okolicy kwaterowali też m.in. generałowie powstania styczniowego Marian Langiewicz, Józef Hauke-Bosak, pułkownicy Dionizy Czachowski i Karol Kalita-Rębajło ze swymi żołnierzami.

Kościół w Sulikowie

Figurka diabła w kościele w Cisowie.

Kościół w Cisowie

Kościół w Kaczymię

Lokalne imprezy

Jarmark na św. Michała

O atrakcyjności gminy Daleszyce świadczą również cykliczne imprezy, które gromadzą co roku mieszkańców i gości na wspólnej zabawie i kultywowaniu lokalnych tradycji. Największą imprezą jest dwudniowy daleszycki Jarmark na św. Michała, organizowany na przełomie września i października. W pierwszym dniu prezentują się lokalne zespoły śpiewacze, w drugim organizowane są atrakcje, których zwieńczeniem jest występ gwiazdy wieczoru.

Podczas Jarmarku przyznawane są Złote Wagi, nagrody Burmistrza Miasta i Gminy Daleszyce, który w ten sposób honoruje działania na rzecz promocji gminy. Na swoje nagrody mogą też liczyć przedstawiciele świata kultury, którzy corocznie spotykają się na podsumowaniu roku kulturalnego w gminie Daleszyce, czyli tzw. Cecyliadzie.

Do kalendarza imprez na dobre wpisał się Dzień Dziecka, w którym to najmłodszy pokazuje swoje talenty i bawią

się na ogromnym placu zabaw. Bogactwo kulturalne i obrzędowe gminy prezentowane jest podczas corocznych Dożynek Gminnych. Tradycyjnie jest to podsumowanie letnich zbiorów i okazja, by podziękować rolnikom za ich ciężką pracę. To także widowiskowe święto z prezentacją i obtańcowaniem wieńców dożynkowych.

W każdym sołectwie, od początku lata do jesieni niemal co tydzień, można bawić się na lokalnych festynach, podpatrzyć, co sołectwa mają do zaproponowania zwiedzającym, spróbować lokalnych przysmaków. Imprezy niejednokrotnie mają już swoje tematy przewodnie, jest np. festyn jagodowy w Smykowie, grzybowy w Niwach czy biesiada miodowa w Widełkach.

Zwieńczeniem lokalnych imprez jest coroczna akcja ożywiana daleszyckiego rynku na święta. Nadleśnictwo Daleszyce przekazuje w tym celu drzewka, które w ramach akcji są strojone przez lokalną społeczność. Z roku na rok wydarzenie to cieszy się coraz większym powodzeniem i przyciąga szerokie grono chętnych do ubierania choinek, któremu towarzyszy kiermasz świąteczny. Wspólnie tworzymy świąteczny klimat na daleszyckim rynku. Jest to jedyne tego typu wydarzenie w województwie świętokrzyskim.

Zostań dłużej

Odkrywanie uroków ziemi daleszyckiej może stać się wspianą przygodą, dla której warto zatrzymać się na terenie gminy na dłużej. Bazy noclegowej nie brakuje. Dla gości otwarte są hotele, ośrodki wypoczynkowe i kilkadziesiąt gospodarstw agroturystycznych, w których nie tylko odpoczniemy, ale też odkryjemy lokalne tradycje, podejrzmy gospodarski obrządek, spróbujemy regionalnej kuchni i rozsmakujemy się w przyrodzie.

Stali bywalcy, zwłaszcza zmęczeni zgiełkiem życia miejskiego, nazywają naszą gminę „oazą wypoczynku”, w której znaleźć można harmonię między relaksem a bodźcami zewnętrznymi. W lasach znajdziemy enklawy ciszy i czystego powietrza, a wędrując dalej, zachwycimy się licznymi zabytkami kultury czy miejscami pamięci narodowej. Takiego pogodzenia wrażeń w granicach naszej gminy gorąco Państwu życzymy.

Gospodarstwa agroturystyczne

Agroturystyka Greenwood

STANISŁAW I IRENA DYGAS
Borków 62, 26-021 Daleszyce
Tel.041/317-19-59
e-mail: irenadygas@wp.pl
www.greenwood.wczasypolsce.pl

Zofia Zieja „Zofijówka”

Borków 107, 26-021 Daleszyce
Tel.041/317-16-76
Tel. kom. 605-592-910

Zajazd Mistrz i Małgorzata

Borków 113, 26-021 Daleszyce
Tel. kom. 605-050-251

Ośrodek Jazdy Konnej „Amazonka”

Borków 68, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/317-19-92

Ewa Ostrowska „Leśny Dworek”

Cisów 102A,
26-021 Daleszyce
Tel. kom. 693-729-117
e-mail: lesnydworek@vp.pl

Edyta i Zbigniew Zemsta „BÓR”
Cisów 115,
26-021 Daleszyce
Tel. 41/312-75-41
Tel. kom. 604-751-450
e-mail: zemstaagro@wp.pl
www.bor.wczasywpolsce.pl

Adam i Małgorzata Wysoccy
„Pod lasem”
Kaczyn 15B, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/317-19-61
Tel. kom. 512-027-120, 508-181-207., 505-131-765
e-mail: wysgo@wp.pl
www.podlasem.wczasywpolsce.pl

Anna Struszyńska
Farma Ekologiczna „Anatolka”
Kranów 41C, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/307-23-49
Tel. kom. 694-668-787
e-mail: anatolka@neostrada.pl

Mirosława Herman
Dom Gościnny „Przedmieście”
Mójcza 60A, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/361-88-85
Tel. kom. 604-505-240
e-mail: przedmiescie@noclegi.kielce.pl

Honorata Michalska „Zacisze”
Niestachów 265, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/302-12-60
Tel. kom. 663-307-539
e-mail: michalska21@o2.pl
www.agroturystyka-zacisze.pl

Barbara Jaroń „U Barbary”
Widełki 55, 26-021 Daleszyce
Tel. kom. 604-424-323

Czesław Dunajski
Widełki 66, 26-021 Daleszyce
Tel. kom. 665-765-923
www.wczasypolsce.pl

Maria Kamińska „Torfowisko”
Wójtostwo 27B, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/307-22-34
Tel. kom. 532-807-460
Tel. kom. 532-807-461
e-mail: pkaminski999@wp.pl
www.torfowisko.infoturystyka.pl

Irena Lizis
Wójtostwo 27C, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/307-27-44
Tel. kom. 664-824-257
e-mail: lizis@wp.pl
www.lizis.wczasypolsce.pl

Piotr Jankowski „Wiejski Raj”
Podmarzysz 4E, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/317-14-15
Tel. kom. 503-861-078
e-mail: wiejskiraj@op.pl
www.wiejskiraj.wczasypolsce.pl

Stanisław Dudek
Borków 67, 26-021 Daleszyce
Tel kom. 531-400-611
Tel kom. 511-910-634
www.dudek.infoturystyka.pl

Hotele

Hotel „Patver”

Borków, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/317-11-08,
Tel. kom. 530-005-910
Tel. kom. 664-322-311
e-mail: kontakt@hotelpatver.eu
e-mail: hotelpatver@wp.pl

Sosnowy Dworek

Suków 232A, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/307-35-87
e-mail: rezerwacje@sosnowydworek.pl
e-mail: sosnowydworek@o2.pl
www.sosnowydworek.pl

Hotel „Korbowa Koliba”

Suków 196, 26-021 Daleszyce
Tel. 41/307-38-58
Tel. kom. 666-818-170
e-mail: kontakt@korbwakoliba.pl
www.korbwakoliba.pl

Hotel La Cucina Italiana

Szczecno 162C, 26-015 Pierzchnica
Tel. kom. 508-292-408
e-mail: biuro@la-cucina.pl

Punkty gastronomiczne

Bistro „Zychowicz”

ul. Kościelna 19,
26-021 Daleszyce
Tel. kom. 41 307-27-77
e-mail: biuro@zychowicz.pl

Pizzeria „Fantazja”

ul. Chopina 1,
26-021 Daleszyce
Tel. kom. 660-979-878

Bistro Dallas

ul. Artura Grottgera 5,
26-021 Daleszyce
Tel. kom. 509-795-736

Restauracja „Folkówka u Strażaka”

Plac Staszica 8,
26-021 Daleszyce
Tel. kom. 728-366-987

Szlak Smaku

Niwy 77A
26-021 Daleszyce
tel. kom. 533-991-987

Jarmark na Św. Michała 2021r.

I ♥ DALESZYCE

Po zeskanowaniu kodu otrzymają Państwo
dostęp do naszej aplikacji mobilnej.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 - Województwo Świętokrzyskie

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Promocja walorów turystycznych gminy Daleszyce”

- to projekt realizowany przez Stowarzyszenie **LOOK**.

Projekt realizowany w ramach dofinansowania z krajowych środków publicznych i środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014-2020 na realizację operacji w zakresie poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”.

Beneficjent:

Lokalna Organizacja
Ochrony Kultury – LOOK
w Daleszycach, ul. F. Chopina 25
26-021 Daleszyce

Podmiot finansujący:

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY
NA RZECZ ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH.
EUROPA INWESTUJĄCA
W OBSZARY WIEJSKIE

ISBN: 978-83-67003-15-5